

Зустріч партнерів у заходах проєкту PROTECT в Угорщині

14–15 травня 2026 року українська делегація із Закарпатської області взяла участь у черговій партнерській зустрічі та тематичній конференції міжнародного проєкту **«PROTECT – Реагування на пандемію та оперативна тактика для посиленого стримування та відстеження»** (HUSKROUA/23/RI/2.1/011), що реалізується у рамках **Програми Interreg VI-A NEXT Угорщина – Словаччина – Румунія – Україна 2021–2027.** Зустріч відбулася в конференц-залі готелю Castle Forgach, м. Мандок (Угорщина), за організації угорського партнера № 2 проєкту — Східної асоціації охорони культури та навколишнього середовища (Угорщина).

Проєкт **PROTECT** має на меті підвищити готовність прикордонних областей до загроз, що виникають через зоонози та пандемічні ризики. Співпраця партнерів з чотирьох держав — України, Угорщини, Словаччини та Румунії — сприяє координації між відомствами, створенню спільних стандартів для моніторингу, запобігання та реагування, а також реалізації технологічних рішень в області лабораторної діагностики.

Партнери проєкту:

- Головний партнер: Закарпатська регіональна державна лабораторія Держпродспоживслужби (Україна);
- Партнер 1: ГО «Центр європейських ініціатив» (Україна);
- Партнер 2: Східна асоціація охорони культури та навколишнього середовища (Угорщина);
- Партнер 3: Регіональна агенція інновацій (Словаччина);

- Партнер 4: Управління санітарної, ветеринарної та харчової безпеки повіту Сату-Маре (Румунія);
- Партнер 5: Адміністративно-територіальна одиниця повіту Сату-Маре (Румунія).

Партнерська зустріч у Мандоку стала черговим етапом зміцнення співпраці між регіональними та місцевими професійними установами, органами влади та організаціями, а також координація заходів для сталого впровадження проєкту.

Українську сторону представляли фахівці від: Закарпатської регіональної державної лабораторії Держпродспоживслужби — головного партнера проєкту та ГО «Центр європейських ініціатив» (м. Ужгород) — партнера №1 проєкту.

До складу делегації увійшли представники управлінських, експертних і технічних підрозділів, які відповідають за нагляд за епідеміями, лабораторну діагностику, взаємодію з громадами та комунікацію між структурами.

Напередодні зустрічі було проведено дводенний спеціалізований тренінг, 13–14 травня 2026 року, для фахівців ветеринарних лабораторій, які залучені до діагностики та моніторингу сказу. Проведене навчання сприяло підвищенню професійної компетентності спеціалістів, уніфікації лабораторних процедур та зміцненню транскордонної співпраці між установами України та Румунії у сфері контролю та профілактики сказу.

У перший день відбулися робочі зустрічі партнерів проєкту, під час яких було детально обговорено розподіл обов'язків між партнерами, узгоджено графік подальших заходів та ключові етапи реалізації проєкту. Особливу увагу приділили питанням розвитку спільної програми дій, координації запланованих активностей та забезпеченню своєчасного досягнення очікуваних результатів. Учасники також працювали в тематичних групах, де розглядали конкретні проєктні питання, обмінювалися практичним досвідом, напрацьованими підходами та рекомендаціями щодо підвищення ефективності спільної роботи у сфері профілактики та контролю сказу в прикордонному регіоні.

Окремим аспектом обговорення став обмін інформацією про успішну співпрацю з громадами, ветеринарними службами, місцевими органами влади та іншими зацікавленими сторонами, що є важливим для досягнення узгодженості дій і підвищення результативності реалізації проєкту PROTECT у прикордонному регіоні.

Другий день був присвячений продовженню робочих дискусій та поглибленому обговоренню ключових аспектів реалізації проєкту. Партнери презентували основні завдання, цілі та очікувані результати проєкту, а також роль кожної організації у досягненні спільної мети. Учасники обговорили заплановані заходи, підходи до координації діяльності, механізми взаємодії між партнерами та шляхи забезпечення ефективного виконання проєкту. Значну увагу звернули на проміжні результати досліджень, роботу з громадами, вивчення поширення сказу та інших інфекцій у прикордонному регіоні. Окремо розглядалося питання лабораторної інфраструктури, її модернізації та здатності ветеринарних служб до швидкої діагностики, що є надзвичайно важливим для налагодження ефективної системи раннього виявлення і реагування на інфекційні загрози.

Однією з ключових частин зустрічі стала презентація **Наталії Король**, присвячена порівняльному аналізу систем контролю сказу в Україні, Угорщині, Словаччині та Румунії. У своєму виступі доповідачка продемонструвала, що ефективність боротьби зі сказом у країнах Європейського Союзу значною мірою забезпечується завдяки гармонізованому законодавству, стабільному фінансуванню та регулярному проведенню кампаній з

оральної вакцинації диких тварин, тоді як в Україні система зазнала суттєвих труднощів через повномасштабну війну та пов'язані з нею організаційні й ресурсні обмеження.

У презентації було наведено статистичні дані та результати філогенетичного аналізу, які засвідчили зв'язок між погіршенням епізоотичної ситуації в Україні та зростанням кількості випадків сказу в сусідніх країнах. Окрему увагу приділено відмінностям у підходах до епідеміологічного нагляду, лабораторної діагностики та організації кампаній з оральної вакцинації. Було підкреслено, що в країнах ЄС використовується поєднання пасивного й активного моніторингу, сучасні підтверджувальні методи діагностики та дворазові щорічні кампанії вакцинації, що дозволяє підтримувати високий рівень біобезпеки та своєчасно виявляти ризики.

На завершення **Наталія Король** наголосила, що боротьба зі сказом є спільною відповідальністю всіх країн регіону, а ефективний захист можливий лише за умови постійної транскордонної співпраці, координації дій та взаємної підтримки. Учасники заходу відзначили практичну цінність представленого аналізу, який дозволив краще зрозуміти регіональні виклики, оцінити сильні та слабкі сторони національних систем контролю та визначити напрями для подальшого посилення співробітництва між Україною та країнами Європейського Союзу у сфері профілактики та контролю сказу.

Участь у робочій зустрічі в Мандоку є важливим етапом для української сторони, оскільки були отримані такі результати:

- партнери узгодили бачення щодо подальшої реалізації проекту PROTECT та посилення транскордонної співпраці у сфері контролю зоонозів і пандемічних ризиків;
- було уточнено розподіл обов'язків між партнерами, графік наступних заходів та ключові етапи виконання проекту;
- учасники обмінялися практичним досвідом щодо організації польових заходів, збору й обробки даних, взаємодії з громадами, ветеринарними службами та місцевими органами влади;
- визначено основні виклики імплементації проекту, зокрема потребу в модернізації лабораторної інфраструктури та посиленні системи раннього виявлення інфекційних загроз;
- учасники сформуvalи спільні рекомендації щодо подальшого вдосконалення роботи в межах проекту та посилення готовності прикордонних регіонів до інфекційних загроз.

Для Закарпаття проєкт PROTECT має стратегічне значення, оскільки він сприяє зміцненню епідемічної безпеки області, підвищенню професійної компетентності лабораторій, а також розширенню співпраці між країнами, що матиме тривалий ефект на якість реагування на зоонози. Ця зустріч сприяла кращому розумінню спільних пріоритетів, узгодженню підходів та зміцненню партнерської співпраці.

Прес-центр Центру європейських ініціатив